

T.C.
ORMAN GENEL MÜDÜRLÜĞÜ
Odun Dışı Ürün ve Hizmetler Dairesi Başkanlığı

Sayı : 78751944-305.99-E.453072

02.03.2020

Konu : Seçilen Beş Odun Dışı Ürünü
Hakkında Detaylı Analiz

DAĞITIM YERLERİNE

Ormanlar biyolojik çeşitliliğin korunması, iklim değişikliği ile mücadele, sürdürülebilir su ve arazi yönetimi, ekosistem hizmetleri gibi çevresel katkılarının yanında ekonomik olarak son derece önemli ürünlere de ev sahipliği yapmaktadır.

Birleşmiş Milletler' in ormancılıkla ilgili "ihtisas kurumu" olan Gıda ve Tarım Teşkilatına (FAO) göre orman ve ağaç ürünleri 1) odun ürünleri, 2) odun dışı orman ürünleri 3) ormanın ekosistem hizmetleri şeklinde üç bölümde ele alınmaktadır.

<http://www.fao.org/3/x2450e/x2450e0d.htm#fao%20forestry>

Odun dışı orman ürünleri ise 1) Bitkiler ve bitkisel ürünler 2) Hayvanlar ve hayvansal ürünler şeklinde sınıflandırılmakta ve "**ormanlardan, diğer çalılık alanlardan ve ormanlar dışındaki ağaçlardan elde edilen odun dışındaki tüm biyolojik orijinli ürünler**" olarak tanımlanmaktadır.

Odun dışı orman ürünleri gerek çevresel gerekse ekonomik açıdan büyük önem taşımaktadır. FAO'ya göre gelişmekte olan ülkelerin nüfusunun %80'den fazlası beslenme için bu ürünleri kullanmakta, özellikle kırsal kesimdeki kadınlar için çok daha fazla önem taşımakta ve dünya genelinde mantar, bal, reçine, kestane gibi 150'den fazla odun dışı orman ürününün uluslararası ticareti yapılmaktadır. Bu ticaretin ve ekonomik değerlerin bir yansıması olarak odun dışı orman ürünleri Uluslararası İstatistik Sistemlerinde yer almaktadır.

<http://www.fao.org/3/a-i6731e.pdf>

Ülkemiz de bu ürünlere gerekli önemi göstermekte, bunun için ihtiyaç duyulan mevzuat ve yapısal düzenlemeler hayata geçirilmektedir. Anayasa'nın 45. Maddesi "**bitkisel ve hayvansal üretimin artırılması, bitkisel ve hayvansal ürünlerin değerlendirilmesi ve gerçek değerlerinin üreticinin eline geçmesi için gereken tedbirlerin alınması**" hükmünü içermektedir. 6831 Sayılı Orman Kanunu'nun birçok maddesinde orman ürünlerinin ve odun dışı orman ürünlerinin değerlendirilmesine dair hususlar yer almaktadır.

Bu ana mevzuat ve piyasa gelişmeleri çerçevesinde 2011 yılında Orman Genel Müdürlüğü merkez birimi olarak Odun Dışı Ürün ve Hizmetler Dairesi Başkanlığı kurulmuştur.

Not: 5070 sayılı elektronik imza kanunu gereği bu belge elektronik imza ile imzalanmıştır.

T.C.
ORMAN GENEL MÜDÜRLÜ Ü
Odun Dışı Ürün ve Hizmetler Dairesi Başkanlığı

15.07.2018 tarihli Resmî Gazete 'de yer alan 4 Sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi'nin Orman Genel Müdürlüğü ile ilgili maddelerinde aşağıdaki hususlar yer almaktadır. *i) Orman ürün ve hizmetlerinin sürekliliğini güvence altına almak, bu ürünleri yurt içinde ve yurt dışında pazarlamak, ii) Her türlü orman ürünü üreten, işleyen, pazarlayan, ithalat ve ihracatını yapan özel sektör, sivil toplum kuruluşları ve üniversiteler ile yakın iş birliği içinde çalışmak, yurt içinde ve yurt dışında danışmanlık yapmak.*

Odun Dışı Ürün ve Hizmetler Dairesi Başkanlığının görevleri ise "**Odun dışı orman ürünlerinin ve ormanın ekosistem hizmetlerinin; envanteri, değer tespiti, teşhis, tanıtım, planlama, haritalandırma, projelendirme, üretim, taşıma, depolama ve pazarlanmasına ait iş ve işlemleri belirlemek, yapmak veya yaptırmak...**" şeklinde belirlenmiştir.

Orman Genel Müdürlüğü saha uygulamalarını "*Orman Ürünlerinin Satış Usul ve Esasları Hakkında Yönetmelik*", "*Ağaçlandırma Yönetmeliği*" ve 2016 yılında uygulamaya giren "*Odun Dışı Orman Ürünlerinin Envanter ve Planlaması ile Üretim ve Satış Esaslarına Dair 302 Nolu Tebliğ*" çerçevesinde hayata geçirmektedir.

302 sayılı tebliğe "Ormanlardan ve ağaçlardan elde edilen odun dışındaki biyolojik ve mineral kökenli ürünler ile kabuk, yonga, çalı, kök, kütük, kozalak gibi odun üretimi sırasında açığa çıkan diğer ürünler, mantarlar, orman humusu ve örtüsü" **Odun Dışı Orman Ürünleri (ODOÜ)** olarak tanımlanmaktadır. Bu tebliğ ekinde ODOU' lerin detaylı bir listesi yer almakta olup hem listeye hem de diğer tüm mevzuata <https://ogm.gov.tr/ekutuphane/Sayfalar/Mevzuat/Tebliğler.aspx> adresinden ulaşılabilmektedir.

Bu ürünlere dair iş ve işlemlerin önemli bir kısmı Orman Genel Müdürlüğüne takip edilmekte, diğer taraftan başta ulusal kurum ve kuruluşlar olmak üzere, FAO gibi uluslararası kuruluşlar ile de iş birliği yapılmaktadır.

Bu çerçevede Orman Mühendisleri Odası, FAO ve Orman Genel Müdürlüğü iş birliğinde "**Seçilen Belirli Odun Dışı Orman Ürünlerinin Mevcut Durum Raporları ve Sürdürülebilir Yönetimi Teknik Rehberlerinin Hazırlanması Projesi**" başlatılmıştır. Bu iş kapsamında aşağıdaki raporlar hazırlanacak, elde edilen bulgular ve raporlar 22-26 Haziran 2020 tarihlerinde Roma'da düzenlenecek olan FAO Ormancılık Komitesinde tüm dünya ile paylaşılacak ve hazırlanan rehberler FAO kanalı ile ilgili ülkelere dağıtılacaktır.

1. Rapor 1: Türkiye Odun Dışı Orman Ürünleri Değerlendirme Raporu
2. Rapor 2: Odun Dışı Orman Ürünleri Politika Raporu
3. Rapor 3: Seçilen Beş Odun Dışı Orman Ürünü Hakkında Detaylı Analiz
4. Rapor 4: Her Ürünün Sürdürülebilir Yönetimine Dair Rehberler

Not: 5070 sayılı elektronik imza kanunu gere i bu belge elektronik imza ile imzalanmıştır.

T.C.
ORMAN GENEL MÜDÜRLÜ Ü
Odun Dışı Ürün ve Hizmetler Dairesi Başkanlığı

Buna göre 1 Nolu rapor ile tüm odun dışı orman ürünleri ile ilgili bütün uygulamaları (tanımlar, dağılışı, üretim, istatistik, standart, ithalat-ihracat vs.) içeren genel bir değerlendirme yapılacak, 2 Nolu rapor ile politik durum değerlendirilecek, 3 Nolu rapor ile seçilen 5 ürünün detaylı analizi yapılacak, 4 Nolu raporlar ile de her ürün için Türkçe-İngilizce Rehberler hazırlanacaktır. İlgili paydaşlar, FAO ve kurum içi değerlendirmeler neticesinde detaylı analizler için aşağıdaki beş ürün belirlenmiştir.

1. Çam balı (*Marchalina hellenica*)
2. Defne (*Laurus nobilis*)
3. Kestane (*Castanea sativa*)
4. Reçine (Resines)
5. Trüf mantarı (Truffles)

Tüm dünyaya örnek olacak entegre bir çalışma için Orman Genel Müdürlüğüne ilaveten ilgili diğer kurum ve kuruluşlar ile işbirliği yapılmasının zaruri olduğu değerlendirilmiş olup, hazırlanacak raporların bir kısmına ait şablonlar ve bilgi notları ekte takdim edilmiştir.

Bu çerçevede; kurumlarınız tarafından yürütülen faaliyetler, derlenen istatistikler, problemler ve çözüm tekliflerinize dair görüş ve önerilerinizin 6 Mart 2020 Cuma gününe kadar Orman Genel Müdürlüğü Odun Dışı Ürün ve Hizmetler Dairesi Başkanlığına iletilmesi, ayrıca eposta ile ozlemdostbil@ogm.gov.tr ve tarikdurmus@ogm.gov.tr adresine gönderilmesi hususunda,

Gereğini arz ve rica ederim.

e-imzalıdır

Şahin AYBAL

Genel Müdür a.

Genel Müdür Yardımcısı

Ek :

- 1 - Detaylı Analiz Raporu Formatı ve Taslak Bilgiler (131 sayfa)
- 2 - Uluslararası Projeler ve Gelişmelere Dair Çalışma Belgesi (14 sayfa)
- 3 - ODOU Tanımına Dair Çalışma Belgesi (27 sayfa)

Dağıtım:

İHRACAT GENEL MÜDÜRLÜĞÜNE
(Tarım Ürünleri Dairesi Başkanlığı)
TÜRKİYE İSTATİSTİK KURUMU
BAŞKANLIĞINA

Not: 5070 sayılı elektronik imza kanunu gereği bu belge elektronik imza ile imzalanmıştır.

T.C.
ORMAN GENEL MÜDÜRLÜ Ü
Odu n Dı 1 Ürün ve Hizmetler Dairesi Ba kanlı 1

BİTKİSEL ÜRETİM GENEL
MÜDÜRLÜĞÜNE
(Tarla Ve Bahçe Bitkileri Dairesi Başkanlığı)
HAYVANCILIK GENEL MÜDÜRLÜĞÜNE
(Kanatlılar Ve Küçükevciller Dairesi
Başkanlığı)
DOĞA KORUMA VE MİLLİ PARKLAR
GENEL MÜDÜRLÜĞÜNE
AĞAÇLANDIRMA DAİRESİ
BAŞKANLIĞINA
DIŞ İLİŞKİLER, EĞİTİM VE ARAŞTIRMA
DAİRESİ BAŞKANLIĞINA
FİDANLIK VE TOHUM İŞLERİ DAİRESİ
BAŞKANLIĞINA
İŞLETME VE PAZARLAMA DAİRESİ
BAŞKANLIĞINA
ORMAN ZARARLILARIYLA MÜCADELE
DAİRESİ BAŞKANLIĞINA
Türkiye Arı Yetiştiricileri Merkez Birliğine
İzmir-2 cad. No 42/7
Kızılay/ANKARA
FAO ORTA ASYA ALT BÖLGE OFİSİNE
İvedik Caddesi No:55 YENİMAHALLE /
ANKARA
Maden, Metal ve Orman Ürünleri Dairesi
Başkanlığına

Not: 5070 sayılı elektronik imza kanunu gere i bu belge elektronik imza ile imzalanmı tır.